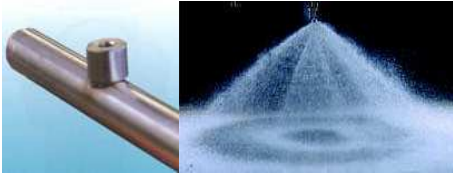

Werkblad 1.2

SPROEIEN VAN WATER OP OPPERVLAKKEN

Voorkeur	1 – Bronmaatregel: beperken stofvorming
Omschrijving aanpak	Stoffige oppervlakken of materialen, bijvoorbeeld vloeren in stallen, fabrieken, slachterijen, worden bevochtigd met water. Dit voorkomt dat het aanwezige stof door activiteit weer in de lucht komt. Ook kunnen stoffige materialen, zoals stro, worden bevochtigd waardoor bij het werken met deze materialen minder stof vrij komt.
Afbeelding	 <p><i>Leiding en sproeikop</i></p>
Effect	Stofafname: tot 80% (grof stof) Voor fijn stof is het effect beperkter (ca. 50%). Voor endotoxinen is de afname waarschijnlijk geringer a.g.v. grotere bacteriegroei in een vochtige omgeving. Deze maatregel is vooral effectief wanneer stof in de lucht komt als gevolg van bepaalde activiteit, bijvoorbeeld als dieren worden gevoerd. Voor stallen is een stofafname gemeten van 50%. Door stro voor het uitstrooien licht te bevochtigen wordt de stofproductie met 90% verlaagd.
Kosten	Investeringskosten voor de aanleg van een sproeileiding met sproeikoppen en regelsysteem per m² zijn ca. € 10,- (vanaf ong. 100 m²). De jaarkosten bedragen ca. € 2,- per m².
Toepasbaarheid	WEL: In vele situaties waar stof of stoffig product aanwezig is. NIET: Situaties waar een hoge luchtvochtigheid ongewenst is, bijvoorbeeld bij jonge dieren die daardoor teveel afkoelen, of in de vleesverwerkende industrie. Voorkom het werken tijdens het sproeien, dit is ongezond.
Hoe in te voeren?	- Druppelgrootte moet groter zijn dan 0,1 mm om nevel te voorkomen. - Het sproeisysteem kan af en toe ingeschakeld worden (automatisch), of in het bijzonder vlak voordat het personeel in de ruimte gaat werken. Schakel het systeem tijdens het werk uit. - De sproei-installatie kan gecombineerd gebruikt worden als inweekinstallatie voor het schoonmaken van de ruimte.
Neveneffecten	- Werk altijd met schoon leidingwater omdat anders ophoping van stof en bacteriën kan ontstaan wat het werken ongezonder maakt. - De luchtvochtigheid kan (te) hoog worden. Door de hogere luchtvochtigheid kan, vooral bij hogere temperaturen, extra bacteriegroei optreden. Dit is te ondervangen door betere ruimte ventilatie (zie werkblad 2.1) - De vloeren en het strooisel (indien aanwezig) kunnen te nat worden. Als het lang nat blijft, vooral bij hogere temperaturen, gaan schimmels en bacteriën groeien. Te ondervangen door (vloer-) verwarming en/of

	aanpassing strooisel (zie werkblad 1.5)
<i>Overige tips</i>	Vernevelen van olie heeft een beter rendement (betere verwijdering van fijnstof). Zie werkblad 1.3
Meer info bij?	- Leveranciers, o.a. stalinrichters. http://www.agricult.nl/bekijk.php3?productid=8120041533 http://cementamericas.com/mag/cement_technology_spraying_dust http://www.stalemissies.nl (kijk onder 'publicaties')